

ŞİRMƏMMƏD FENOMENİ
MƏNİM YADDAŞIMDA

Mən Şirməmməd müəllimin tələbəsi olmuşam. Jurnalistika fakültəsində mənə dərslər deyib. Təcrübə rəhbərim olub. Hələ tələbə ikən qəzetlərdə dərc olunan yazılarımı yüksək qiymətləndirib. Bununla bağlı xatirələrimi yazmağı düşünürəm...

Tələbə gətirib ki, Şirməmməd müəllimlə eyni fakültədə işləmək də mənə nəsib olub. Şirməmməd müəllimin təqvim planını şəxsən mən dəqiq bildirdim. Bilirdim ki, həftənin hansı günləri, hansı saatda fakültədə dərsləri var. Həmin günü gözləyirdik. Çünki ya dərslərdən əvvəl, ya da dərslərdən sonra onunla söhbət edirdik. Gözləyirdik və söhbət edirdik ona görə deyirəm ki, mən tək deyildim. Fakültəmizin həmin gün, həmin saat dərsləri olmayan müəllimlərdən bir neçəsi onunla görüşməyi lazımlı hesab edirdi. Niyə? Ona görə ki, Şirməmməd müəllimlə söhbətdən öyrənirdik, zənginləşirdik. Şirməmməd müəllim erudisiyalı insan idi, əsl pedaqoq idi, nüfuzedici bir şəxsiyyət idi. Tariximizi, ədəbiyyatımızı, görkəmli şəxsiyyətlərimizi gözəl bilirdi. Xüsusilə, siyasi tariximizin bilicisi idi. Şirməmməd müəllimlə söhbət təkcə söhbət deyildi, usdad dərslərini dinləmək idi. Bu usdad söhbət-dərslərin detalları haqqında çox danışmaq olar... Sağlıq olsun. Hələlik bu qədər.

Allahverdi Məmmədli,
Televiziya və radio jurnalistikası
kafedrasının
müdiri, professor,

ƏSL ALİM, GÖRKƏMLİ
ARAŞDIRMAÇI İDİ...

Mən əvvəlcə universitetdə Şirməmməd müəllimin tələbəsi olmuşam, sonra müəllim həmkarı, daha sonra isə dostu. Və bu dostluğun da əsası Azərbaycan televiziyasında "7 gün" proqramında çalışdığım (1993-1996) vaxtda qoyulmuşdu. Auditoriya dərsləri professor Ş.Hüseynovu mənə dərslərini bilikli, həqiqəti deməkdən çəkinməyən vicdanlı bir müəllim kimi tanıtmışdı, amma televiziyadakı birgə işimiz və həyat dərsləri mənə bu müəllimin daha böyük miqyasını göstərdi. Onu ictimai ölçülərlə yaşayan böyük düşüncə sahibi, işıqlı məslək və həqiqi millət adamı kimi tanıdım. Artıq ona universitet müəllimi kimi yox, millət MÜƏLLİMİ kimi baxırdım. Yazdıqlarını oxuyur, danışdıqlarını dinləyib yaddaşıma köçürürdüm.

Bir millət müəllimi kimi onun əsas missiyası xalqın gözünü açmaq, onu maarifləndirmək, topluma doğru yol göstərmək idi. Onunla ötrə təmas da, yaxınlıq və dostluq da həmişə insanı zəngin mədəniyyət aləminə çəkib aparırdı. Şirməmməd müəllim bir dərya idi, onunla ünsiyyətdə olub nə isə öyrənmək sadəcə, mümkün deyildi. Bu mənada mən Şirməmməd müəllimdən çox şey öyrənmişəm. Əsl alim və görkəmli araşdırmaçı kimi onun heyratamiz elmi təfəkkürü vardı. Peşəkar tədqiqatçılıq, araşdırma meyarları, mənbələrlə işləmək metodu, yazı üslubu, müqayisə və paralellər aparmaq tərzini mənə öyrətdi. Ona görə elmi işlərə, kitab və dissertasiyalara tamam başqa tələblərlə yanaşardı, layiq olmaya, başgürənlərə ömründə yaşıl işiq yandırmazdı. Yalana, ikiüzlülüyə, diletantlığa, yaltaqlığa nifrət edərdi. Bizi də o cür tərbiyə etməyə çalışardı.

Mən Şirməmməd müəllimin köksündə həmişə millətin qiymətli insanlarınə tükənməz sevgi, dostlarına böyük sədəqət görürdüm. Məslək dostu Bəxtiyar Vahabzadə xəstə olanda zəng edirdi ki, "gəl, mənə də gətir, gedək Bəxtiyara baş

Şirməmməd Hüseynov

çəkək". Ramiz Abutalıbovun Bakıya gəlişindən xəbər tutanda "mütləq görüşək" deyirdi. Solmaz Tohidinin, Firdovsiyyə xanımın, Cəmil müəllimin, Mamuliyə və başqalarının Cümhuriyyət mövzusunda yeni tədqiqatlarına reaksiya verərdi. Yetirmələrinin uğurlarına çox sevinər, onlarla fəxr edərdi.

Şirməmməd müəllimin güclü zaman hissi vardı, vaxtının üstündə əsirdi. Bir neçə il əvvəl əhvalının yaxşı vaxtında təklif etdim ki, gəlin sizi aparım Gəncəyə, 28 Mayı orda keçirək, Cümhuriyyət hökumətinin müvəqqəti yerləşdiyi binanı ziyarət edək, yaxud İsmayilliya - Lahıca gedək, Rəsulzadə yaşadığı evi görək. Təklifim çox xoşuna gəldi, gözləri güldü. Sonra ciddi görkəm alıb qayğı ilə:

- Mən ora getsəm, azı bir gün itirəcəm, bəs bu işləri kim görəcəm? - deyə soruşdu.

Onda Şirməmməd müəllim "Azərbaycan" qəzetində parlament hesabatlarını hazırlayırdı. Və artıq kitabın iki sanballı cildi çapdan çıxmışdı...

Qulu Məhərrəmli,
Televiziya və radio jurnalistikası
kafedrasının professoru

ŞİRMƏMMƏD MÜƏLLİMİN
CİDDİLİYİNDƏN OLMAZDI

Məşhur Şərq məsəli var: "Müəllimin ciddiliyi ata nəvazişindən daha yaxşıdır". Bu baxımdan Şirməmməd Hüseynovun tayı-bərabəri yox idi. Ötən əsrin 60-cı illərində Azərbaycan Dövlət Universiteti filologiya fakültəsinin jurnalistika şöbəsində təhsil alanlar bunun əyani şahidi idilər.

Şirməmməd müəllim tələbələrə çox istiqanlı və mehriban münasibətdə olsa da, ciddiliyini qoruyub saxlayır, biliklərin əsaslarını öyrətmək üçün var qüvvəsini əsirgəməzdi. Çalışdı ki, gənc nəslin nümayəndələri keçilən mövzuları dərindən öyrənsinlər, hər şeyə son dərəcə ciddi yanaşsınlar. Bizə dərslər deyənə arasında yeganə müəllim idi ki, davamiyyət jurnalını özü yoxlayır, qəibləri yazır, hər bir tələbəni nəzarətdə saxlayırdı. Onun bu xüsusiyyəti tələbələrin nizam-intizamına müsbət təsir göstərirdi, dərslərin yüksək elmi-pedaqoji səviyyədə keçməsinə təminat edirdi. Məhz bunun nəticəsində imtahanların da yüksək səviyyədə aparıldığı müşahidə edilirdi. Bütün bunlar Şirməmməd müəllimin tələbələr arasında nüfuz qazanmasına, gənclərin tədris etdiyi fənləri daha yaxşı qavramalarına kömək edirdi. Hamı onun tədris etdiyi fənləri dərindən öyrənir, göstərdiyi əlavə ədəbiyyatdan da bəhrələnməyə çalışırdı. Biz onun ciddiliyində ədalət görürdük. Ədalətlik isə hamı kimi, bizim də ürəyimizə idi.

1999-cu ildən onunla birlikdə işlədiyim dövrdə də Şirməmməd müəllimin daim ciddi insan kimi, ədalət vurğunu kimi qaldığını gördüm. O, ali təhsil sahəsi, elmi araşdırmalar üçün sözün həqiqi mənasında tapıntı idi.

Həmid VƏLİYEV,
Beynəlxalq jurnalistika
kafedrasının müdiri, professor

MİLLƏTİNƏ FAYDALI
İŞLƏR GÖRDÜ

Tanınmış pedaqoq və tədqiqatçı Şirməmməd Hüseynov ömrünün son günlərində araşdırmalar apardı. Azərbaycanın görkəmli ictimai-siyasi xadimlərinin zəngin irsinin toplanılmasında və nəşrin-

də, geniş oxucu auditoriyasına çatdırılmasında onun böyük xidmətləri vardır. M.Ə.Rəsulzadənin, Ü.Hacıbəylinin, Ə.Ağaoğlunun və digər görkəmli şəxsiyyətlərin çoxlu sayda məqalələrini ilk dəfə oxuculara çatdıran Ş.Hüseynov olmuşdur.

Qeyd edim ki, o, bu zəngin irsdən seçmələri sadəcə təqdim etmədi, eyni zamanda çağdaş dövrümüzə əlaqələndirib özünü qısa şərhli ilə oxuculara çatdırırdı. Klassiklərin yazılarının müasir problemlərimizlə əlaqəli formada təqdimatı oxucuları çox maraqlandırır. Əslində bu özünü doğruldan üsuldən Şirməmməd müəllim məharətlə faydalanırdı.

Onun sonuncu çalışmalarından olan 3 cildlik "Azərbaycan" qəzetində parlament hesabatları və şərhli kitabı Cümhuriyyət dövrü tariximizin öyrənilməsinə çox layiqli bir töhfədir. Bu, həm də ilk parlamentimizin və ilk millət vəkiliyimizin fəaliyyətinin öyrənilməsində ciddi mənbədir.

Düşünürəm ki, araşdırdığı və tətbiq etdiyi insanları kimi, o da millətə faydalı işlər gördü.

Nəsiman Yaqublu,
Mətbuat tarixi və ideoloji iş metodları
kafedrasının professoru

AÇIQ SÖZLÜ, AÇIQ QƏLBİLİ
MÜƏLLİM

Azərbaycan jurnalistlərinin ağsaqqalı, mətbuatımızın yorulmaz tədqiqatçısı, zəhmətkeşliyi ilə çoxlarına nümunə olan Şirməmməd müəllim yaşasaydı dekabrın 17-də 95 yaş olacaqdı.

Mən həmişə özümü Şirməmməd müəllimin tələbəsi sayıram. Onun xeyirxahlığını heç vaxt unutmam. Amerika yazıçısı və filosofu Henri Devid Toqonun təbirincə desək, yaxşılıq yeganə libasdır ki, heç vaxt köhnəlmir. Bəli, ustad müəllimin yaxşılıq libası heç vaxt köhnəlməyəcək, çünki bu libas vicdan, ləyaqət və xeyirxahlıqdan bəhərlənir.

Şirməmməd müəllim sözündə bütöv adamdır. Onun ən çox nifrət etdiyi şey yalan danışmaqdır. Həmişə deyirdi ki, yalanın ən böyük düşməni var, o da həqiqətdir.

"Öqidəsi yolunda qələmi ilə çarpışan" (Bəxtiyar Vahabzadə) Şirməmməd müəllim həmişə haqq yolunu tutub, düz-düz, ayrını-ayrı deyib. Onu tutduğu yoldan çəkənmək mümkün deyil.

Ustad müəllim həmişə sevimli tələbələrə vicdanlı, obyektiv, qərəzsiz olmağı tövsiyə edirdi. Öz üzərində çalışan tələbə onun gözünün işığı idi.

Deyərdim ki, Şirməmməd müəllimin dekanlığı dövründə fakültədə polad qayda-qanun vardı. Onun nəticəsi idi ki, fakültəmiz həmişə rektorluğun hesabatlarında tərifişlənirdi, yalançı faiz dalınca qaçmırdı.

Mən Şirməmməd müəllimin müavini olanda demək olar ki, tədris məktəbi keçdim. Tədrisin inceliklərini məhz həmin dövrdə öyrəndim. Dekan işlədiyim vaxt öyrəndiklərimin çox böyük köməyi oldu.

Bu gün Azərbaycan jurnalistikasının iftixarı, bizim çoxumuzun müəllimi olmuş Şirməmməd müəllim haqq dünyəsındadır. Allah rəhmət eləsin, qəbiri nurla dolsun!

Akif Rüstəmov,
Jurnalistikanın nəzəriyyəsi və
təcrübəsi kafedrasının professoru

TƏLƏBƏLƏRİNİ "MÜLTƏFİT"
EDƏN MÜƏLLİM

Şirməmməd müəllimi başqa müəllimlərdən fərqləndirən bir çox cəhətlər var idi. O, oxuduğu mühazirələrdə, çıxışlarında, fikirlərində hökm-forma idi. Yəni, dediklərini qətiyyətlə söyləyirdi. O özü deyirdi ki, normal insanın, alimin həm elmi, həm də helmi olmalıdır, dediklərini isbat etməyi, onları qarşısındakına təlqin etməyi bacarmalıdır.

Şirməmməd müəllim mühazirə oxuyarkən tez-tez tələbələrə müraciət edər, onların deyilən fikirlərə nə dərəcədə diqqət yetirdiyinə əmin olmaq üçün soruşardı: "Mütləfət oldun?" Bununla o, tələbə ilə özü arasında dialoq qurmağa səbəb olurdu.

Tələbələrin bilik və istedadını yoxlamaq üçün Şirməmməd müəllim maraqlı forma və metodlardan istifadə edirdi. Hələ 30-40 il bundan qabaq o imtahan verən tələbələrə auditoriyaya dəvət edər, onlara imtahan biletlərini çəkdirər və suallara yazılı şəkildə cavab verməyi xahiş edərdi. Sonra həmin yazılı cavabları elə tələbənin yanındaca qiymətləndirirdi.

Şifahi şəkildə imtahan götürərkən tələbəni çox bərkə-boşa salmaz, onun bilik və istedadını bir neçə cümlədən sonra çox dəqiq müəyyənləşdirirdi. Bəzən tələbənin səviyyəsini müəyyənləşdirmək üçün ona bir cümlə də kifayət edərdi.

